



För ett grönt, tryggt och levande Salem

Mittenstyrets förslag till budget 2025 samt ekonomisk plan 2026-2027

Mittenstyret delar en gemensam syn: Salem ska vara en grön, trygg och levande kommun där medborgarens bästa står i fokus. Kommunen står fortsatt inför stora utmaningar när det gäller trygghet, ökade kostnader, sjunkande resultat i skolan och klimatförändringar.

Även i vår omvärld råder oroliga tider. Vi ser effekterna av hög inflation och höga räntor, gängkriminalitet och krig i Europa. Vi ser också medeltemperaturer som hotar att öka till farliga nivåer. Allt detta drabbar den kommunala verksamheten och oss som bor och verkar i kommunen. Mittenstyret prioriterar därför både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder för att bibehålla en ekonomi i balans, allt för Salemsbornas bästa.

2025 är året då vi tar ett ordentligt grepp över hela kommunorganisationen. Ekonomin är fortfarande tuff. Samtidigt behöver vi satsa på barn, unga och klimatet. Och vi behöver genomföra effektiviseringar för att få en långsiktigt hållbar verksamhet framåt. Både ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Det betyder bland annat att vi behöver se över långsiktiga investeringar, hur vi planerar för våra kommunala byggnader/lokaler och stadiindelningen i skolorna.

Mittenstyrets budget 2025 i korthet:

- 3,5 % lönekompensation
- Bibehållen skattesats (19,67)
- Höjd skolpeng grundskolan (4 500 tkr)
- Fortsatt 30-timmars vistelsetid på förskolan
- Projekt Ökad skolnärvaro (500 tkr)
- Projekt mot psykisk ohälsa (500 tkr)
- Fler möjligheter på kulturskolan (480 tkr)
- Nytt delmål: Klimatneutral kommunorganisation 2035
- Ökat fokus i klimatarbetet (1 700 tkr)
- Brottsförebyggande tillsyn inom byggprojekt (250 tkr)
- Ökad pott för gatu- och fastighetsunderhåll (4 250 tkr)

Skola och pedagogisk omsorg

Genom att satsa på skolan säkrar vi en utbildning med bra kvalitet där varje elev får möjlighet att nå sin fulla potential oavsett bakgrund. Mittenstyret skjuter till 4,5 miljoner kronor extra för att höja skolpengen i grundskolan både 2025 och 2026. De medel som sköts till grundskolan och förskolan redan 2024 finns kvar i budgetramen även för kommande år. Det innebär totalt 14,5 miljoner kronor mer för skolan 2025. Det projekt som startade 2023, som syftar till att få barn med hög skolfrånvaro tillbaka till en fungerande skolgång, har varit lyckat och kommer att fortsätta. Kommunen kommer

framåt även att behöva arbeta med att åtgärda de strukturella utmaningar som finns inom skolan på grund av att antalet elever minskat.

Förskolan ska vara en trygg plats för lek och lärande som erbjuder barn en pedagogisk och trygg miljö. En bra start ger alla barn större chans att lyckas i livet och utjämnar livschanser mellan barn med olika bakgrund. Förskolans betydelse för barns utveckling är därför central. Av det skälet innehåller Mittenstyrets budget möjlighet för barn till föräldralediga och arbetssökande att vistas på förskolan 30 timmar varje vecka.

För en meningsfull fritid

Kulturskolan får medel för att kunna ingå ett samarbetsavtal med en närliggande kommun för att våra barn och ungdomar ska få undervisning i fler instrument. Vi skjuter även till medel för att korta kön till de populäraste instrumenten. Allt för att våra barn och ungdomar ska kunna få tillgång till ett rikt kulturliv och en meningsfull fritid. Kommunens uppskattade lovverksamhet, och bibliotekets lyckade satsning på läsning för förskolebarn och deras vårdnadshavare, kommer att fortsätta även 2025.

Sociala insatser och omsorg

Vi organiserar om socialförvaltningen så att verksamheten blir mer förebyggande med fokus på tidiga insatser. Där ingår bland annat en förlängning av ett projekt mot psykisk ohälsa. Vi ska öka samarbetet med föreningar som kan bidra inom socialtjänstens område. Det handlar bland annat om att bryta social isolering hos äldre och att tidigt fånga upp barn och unga på glid, innan problemen blir för stora.

Vi ska stärka den kommunalt utförda servicen inom hemtjänst, särskilt boende och LSS. Vi ska också säkerställa hög kvalitet och god kontroll i den service som vi bedriver i upphandlad regi.

Klimatet

Mittenstyret vill poängtera hur viktigt det är att vi tar klimathotet på allvar. Vi anser att kommunorganisationen bör visa vägen och inspirera invånarna och företag att delta i den gröna omställningen. Mittenstyret föreslår därför kommunfullmäktige att införa ett ambitionsmål för kommunorganisationen om att vara klimatneutral 2035.

För att kunna bibehålla ett ökat fokus på aktiviteter som syftar till att nå klimatmålen föreslår Mittenstyret en utökad och permanent finansiering av det löpande klimatarbetet.

Mittenstyret kommer, utifrån det klimatkort som togs fram 2024, att prioritera:

- att ta fram en klimatfärdplan
- utbildning och aktiviteter kring upphandling och inköp
- energieffektivisering av kommunens fastigheter.

Dessutom kommer klimatrådet, som startas upp hösten 2024, att utvecklas. Riktade informationsinsatser och aktiviteter kommer att genomföras i syfte att skapa engagemang för klimatfrågan och underlätta för alla som bor och verkar i Salem att leva klimatsmart.

Vi planerar även en utredning om vilka våtmarker som kan återställas och att ta fram en grönstrukturplan. Under 2026 ska en utredning tillsättas för att se hur Salem eventuellt kan klara sin egen försörjning av fossilfri el.

Gatu- och fastighetsunderhåll

För att ha en god och stabil ekonomi långsiktigt måste vi vårda det vi har. Mittenstyret kommer därför att ta tag i den underhållsskuld som finns för kommunens vägar och fastigheter och ökar pottorna för gatu- och fastighetsunderhåll.

Förslag till beslut

Ordförandes förslag till fullmäktige

1. Kommunfullmäktige fastställer ekonomiska ramar för budget- och planperioden 2025-2027 enligt bilaga Mål och budget 2025 samt ekonomisk plan 2026-2027.
2. Kommunfullmäktige antar investeringsramar för 2025-2027 enligt bilaga Mål och budget 2025 samt ekonomisk plan 2026-2027.
3. Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål för budget- och planperioden 2025-2027 enligt bilaga Mål och budget 2025 samt ekonomisk plan 2026-2027, med en justering av den befintliga texten under Kommunens övergripande mål 5b Klimatarbete:

Salem ska vara klimatneutral senast 2045. Klimatarbetet innebär ett gemensamt ansvar för kommunen, invånarna och företag att minska utsläppen av växthusgaser så långt som möjligt. Målet innebär att Salems klimatavtryck årligen ska minska med sikte på att så snabbt som möjligt nå nollavtryck. Återstående utsläpp hanteras med kolsänkor.

Salems kommunorganisation ska gå före i omställningen och har som ambition att bli klimatneutral 2035. Målet omfattar alla förvaltningars samtliga utsläpp – inom såväl som utanför kommungränsen. De delägda bolagen omfattas inte av målet för kommunorganisationen.

Salem ska vara en klimatsmart kommun med hållbar användning av energi och transporter. Kommunen ska ställa och följa upp klimatkrav på varor och tjänster som kommunen upphandlar samt när kommunen planeras. Kommunens egna verksamheter ska få stöd att implementera klimatfrågorna i den dagliga verksamheten. Det ska vara enkelt för Salemsborna att leva mer hållbart. Det ska finnas goda förutsättningar för föreningar, organisationer och företag att bidra till klimatomställningen.

4. Kommunfullmäktige noterar till protokollet att kommunstyrelsen inte tagit ställning till revisorernas budgetanslag för budgetperioden: 733 tkr (2025), 759 tkr (2026) och 789 tkr (2027).